

MESLEK SEÇİMİNDE YETENEK, İLGİ, DEĞERLER VE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN ÖNEMİ

HANDAN HAN KOCABAŞ
OKUL PSİKOLOJİK
DANIŞMANI

Değerli öğrenciler, meslek bir kimsenin hayatını kazanmak için yaptığı, kuralları toplum tarafından belirlenmiş ve belli bir eğitimle kazanılan bilgi ve becerilere dayalı faaliyetler bütünüdür.

Mesleğin sürdürülmesinde etkenlerden biri olan kazanç, bireyin meslek seçimi kararını etkileyen tek etmen değildir. Bu kararı etkileyen sosyal statü, düzenli yaşam, idealler gibi farklı doyum kaynakları da vardır. Bazı bireylerin az gelir getiren meslekleri çok gelir getiren mesleklere tercih etmelerinin nedeni de budur.

Meslek, bireyin yeteneklerini, kendini geliştirme ve gerçekleştirme yoludur. Bireyin kişilik özelliklerini, ideallerini, hayat görüşünü, değerlerini belirler. Birey gününün büyük bir kısmını işinde geçirir. Bireyin yaptığı faaliyet yeteneklerine, ilgilerine, değerlerine ve kişilik özelliklerine hitap ediyorsa kişi mesleki açıdan doyum sağlar. Mesleki doyum ise, genel doyuma yansır. Bir nevi bireyin hayatta mutlu olması kendi özelliklerine uygun doyum sağlayacağı meslek seçmesine bağlıdır.

Her birey farklı yetenek, ilgi, değer ve kişilik özelliğine sahiptir. Her meslekte farklı yeterlilikleri gerektirir. Bir kimse sahip olduğu nitelikleri gerektiren mesleklerde başarılı olur.

Bireyin gelecekteki yaşam tarzını belirlemede dönüm noktası olan mesleki tercihini yaparken doğru ve isabetli karar verebilmesi için izleyebileceği basamaklar şöyle sıralanabilir:

***1. BİREYİN YETENEKLERİNİN
BELİRLENMESİ
(BEN NELER YAPABİLİRİM?)***

Yetenek meslekteki başarıyı etkileyen etmenlerden biridir ve temel gerekliliktir. Seçtiđi mesleğin gerektirdiği yetenek düzeyine sahip olmayan bireyin o meslekte başarılı olması olası değildir. Bunun yanında sahip olduğu yeteneklerin, kapasitenin altında bir yetenek düzeyi gerektiren mesleğe yönelen bireyin meslekte doyum sağlaması da mümkün olmayacaktır.

Akademik yeteneğin, okulda derslerdeki başarının ya da başarısızlığın araştırılması, sözel ya da sayısal düşünme yeteneklerinden hangisinde daha başarılı olduğunun belirlenmesi gerekir. Bunun için bireyin Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler, Matematik, Türkçe alanındaki derslerdeki başarısı bir ölçüt olacaktır.

2. BİREYİN İLGİ ALANLARININ BELİRLENMESİ (BEN NELERİ YAPMAKTAN HOŞLANIRIM?)

Yetenekler, bireyin hangi eğitim programında daha başarılı olabileceğini gösterirken ilgiler, bireyin hangi faaliyetlerle uğraşmaktan zevk duyacağını belirler ve işin özüne iner. İlgili duyduğumuz alanlar çoğunlukla yetenekli olduğumuz alanlardır.

Birey ilgi duyduğu, hoşlandığı işleri severek yapar. Bireyin ilgi duymadığı faaliyete yönelmesi hem mesleki doyumunu hem de başarısını olumsuz olarak etkileyecektir.

3.BİREYİN DEĞERLERİNİN BELİRLENMESİ (BEN NE İSTİYORUM?)

Yetenek ve ilgilerin belirlenmesinin ardından bireyin meslekteki beklentilerini tanımlaması gerekir. İş değerleri, bireyin meslekte nelere önem verdiğini, mesleki faaliyetin sonunda elde etmek istediği olanakları gösterir.

Kazanç, yaratıcılığı kullanma, liderlik, yeteneğini kullanma, işbirliği, ün sahibi olma, sosyal statü, düzenli yaşam, değişiklik gibi iş değerleri vardır. Birey bu değerlerden kendisi için önemli olanları belirlemeli, kendisine belirlediği bu değerleri sağlayacak mesleğe yönelmelidir. Ancak ilgi ve yeteneklerinin de göz ardı edilmemesi gerekir.

4. BİREYİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ (KARAKTERİM NASIL?)

Meslek seçimi, bireyin kişiliğinin yansımasıdır. Bireyin meslek seçiminde isabetli olması kişilik özelliklerini çok iyi tanıyıp bu özellikleri gerektiren mesleklere yönelmesine bağlıdır.

Bireylerin çok farklı kişilik özellikleri vardır. Atak, girişken, çekingen, uysal, hırslı, idealist, hayal gücü zengin, realist, mantıklı, sinirli, kendi başına buyruk, alçak gönüllü, düzenli, kurallara bağlı vb. çok çeşitli kişilik özellikleri bulunur. Bireyin sayılan bu özelliklerinden hangilerine sahip olduğunu belirlemesi, seçimini bu doğrultuda yapması gerekir.

Yeteneklerine, ilgilerine, değerlerine, kişilik özelliklerine, günün koşullarına uygun, bilinçli bir meslek seçimi, toplumda sağlıklı, mutlu, kendi kendisiyle barışık insanlarında sayısını da çoğaltacaktır...

**ZAMANINIZI AYIRDIĐINIZ İÇİN HEPİNİZE
TEŞEKKÜR EDERİM.**

SORU-CEVAP

